

Till Per-Olof Granbom
Generaldirektör
Banverket

Revidering av den långsiktiga planen för banhållning 2004–2015

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva har inte beretts tillfälle att yttra sig över Banverkets reviderade investeringsplan, men vi vill ändå lämna följande mer allmänna synpunkter.

Fungerande infrastruktur är helt avgörande för landsbygdens utveckling. Därför befinner sig dessa frågor alltid högt på agendan hos *Hela Sverige ska leva*. I ett pressmeddelande den 4 april uttryckte vi vår oro över att Banverket så tydligt satsar sina investeringar på projekt kopplade till våra storstadsområden och inte ser den tillväxt som också sker på landsbygden, en tillväxt som fordrar såväl underhåll som investeringar av järnvägsnätet. Det var ett svar på kommentarer från Banverket om att ”vi orkar inte med Hela Sverige ska leva, just nu”, och ”Banverket väljer tillväxten och satsar därför på storstäderna”. Det är djupt oroande att Banverket i sin framtidsplanering inte ser den för hela Sverige viktiga tillväxt som sker på landsbygden.

Viktiga basnäringar som skogsbruk, jordbruk, besöksnäring/turism och också det spirande småföretagandet, är helt beroende av en väl fungerande infrastruktur och där är järnvägen naturligtvis viktig. Nu befarar vi att järnvägen, och allt det positiva som den står för i form av effektivitet, miljöanpassning och tillväxtskapande, rustas ner i de områden som inte har direkt koppling till våra storstäder och tätbefolkade stråk.

Landsbygdens naturgivna resurser kommer att spela en mycket betydelsefull roll i omställningen till ett hållbart samhälle. Det framhålls nu också allt oftare i politiska sammanhang. Det uttrycks tydligt i Landsbygdskommitténs slutbetänkande, som nyligen framlagts i partipolitisk enighet, och i Landsbygdsprogrammet 2007–2013. Regeringen har också i sin regeringsförklaring lyft fram landsbygden, inte som ett problem utan som en viktig tillgång för ett hållbart Sverige. Av detta syns inget i Banverkets prioriteringar.

I den reviderade framtidsplanen för järnvägen som nu är ute på remiss framgår Banverkets syn på persontrafiken i de delar av järnvägsnätet som i dag inte har så hög trafik. Där ser Banverket busstrafik som ett alternativ till tågen, vilket är en märklig signal när miljö- och energitänkande bör vara vägledande. Självfallet kan bussalternativet ibland vara vettigt, men vi befarar att planeringen ofta blir till en

självpuffyllande profetia. Tågresandet blir så oattraktivt att resandet minskar, och då får man automatiskt argument för nedläggning.

Det tycks finnas ett snävt synsätt hos Banverket när det gäller utvecklingen utanför storstäderna och det oroar oss. Att anslagen reellt minskar på grund av att regeringen tillämpar nettoprisindex som metod för uppräknig av anslagen beklagar vi, men det fråntar inte Banverket ansvaret för att se hela landets behov och till hela landets nytta. Vi vill därför få svar på hur Banverket inom ramen för sin reviderade investeringsplan ska uppnå de transportpolitiska målen tillgänglighet, transportkvalitet, säker trafik, god miljö, jämställdhet och inte minst en positiv regional utveckling för hela Sverige. Vi ser inte detta som möjligt med de bantningar som sker, vilket Banverket tydligare borde ha lyft fram i sin reviderade plan. Bra järnvägar är en självklar förutsättning för att nyttja landsbygdens resurser i omställningen till en hållbar utveckling, där energin och miljön spelar en avgörande roll.

De transportpolitiska målen gäller även vår landsbygd. Vi känner, tillsammans med våra mer än 4 000 lokala utvecklingsgrupper runt om i hela landet, stark oro för att stora järnvägsprojekt i storstäderna och de tätbefolkade stråken likt gökungar tränger undan nödvändiga investeringar på landsbygden. En sådan utveckling kan vi inte acceptera!

Vi anser att det oelektrifierade järnvägsnätet i glesbygden bör bli föremål för rejäla satsningar, med effektivare motorer och mer miljövänliga drivmedel, exempelvis biodiesel. Inlandsbanan i hela sin sträckning, med tvärbanorna, utgör en stor och viktig del av detta järnvägsnät. På många håll i Inlandet sker nu omfattande satsningar på biobränsle, liksom på annan råvarubaserad produktion som kräver tunga transporter. Det bör vara en självklarhet att järnvägen så långt någonsin möjligt ska stå för dessa transporter.

Vi ser inte något motsatsförhållande mellan stad och land men vi vill lyfta fram och tydliggöra betydelsen av landsbygden som en förutsättning för att hela Sverige ska utvecklas. Det bekymrar oss att Banverkets planering inte vilar på detta synsätt.

Vi föreslår att stora, för det mesta storstadsprojekt, läggs utanför den ordinarie planeringen. Den ständiga fördyringen i dessa projekt i överhettade regioner ska inte få kullkasta möjligheten att genomföra de små landsbygdsprojekten.

Karl-Erik Nilsson
Ordförande
Hela Sverige ska leva

Inez Abrahamzon
Vice ordförande

Staffan Bond
Verksamhetschef